

La soledat de l'artista és dramàtica

El pintor valencià Joan Genovés (València, 1930) acaba d'inaugurar una mostra personal a la Galeria Punto. És la manifestació del seu darrer treball artístic amb el lema de la "Sèrie Blanca".

L any vinent se celebra el V centenari del descobriment d'Amèrica ¿Què pensa d'aquest esdeveniment històric i cultural?

—D'entrada no he estat seleccionat en la mostra de Quaranta Artistes Espanyols que es farà a l'Exposició Universal de Sevilla. D'alguna manera n'estic content, perquè puc situar-me al costat dels meus amics, els artistes llatinoamericans, que estem en contra de l'esmentada celebració. Tots estem descontents amb la celebració de Sevilla. Jo estic en contra de l'Exposició de Sevilla. El projecte no em va agradar des de bon començament. En el fons és una idea que la podria haver signat Franco en el seu moment. Jo no em sent descobridor de res. És, a més, d'un estil neocolonial.

—Però l'Expo de Sevilla pot servir per a descobrir un poc més la realitat llatinoamericana.

—Jo crec que l'intercanvi cultural entre Espanya i l'Amèrica Llatina ha de fer-se d'una altra manera. Hi ha massa prosopopeia. L'intercanvi cultural és una cosa molt més senzilla.

—¿Quina relació ha tingut vostè com a artista amb Amèrica Llatina?

—Al llarg de la meua trajectòria he fet exposicions a l'Havana (1957), Caracas (1972) i Bogotà (1986). També hi he col·laborat en col·lectives, como la Biennal de Sao Paulo (1965). Ara m'agradaria fer alguna mostra a Buenos Aires. Diuen que és una ciutat molt decadent, però molt viva. I això m'agrada.

—Vostè acaba d'inaugurar una mostra al País Basc ¿Està content de l'experiència?

—He fet una mostra de la col·lecció de les meues obres al Museu de Sant Telmo a Sant Sebastià. He volgut que els bascos veieren la meua producció al mateix temps que faig un taller d'arts plàstiques a Arteleku, als afores de la capital guipuscoana.

—¿Què és això d'Arteleku?

—Es tracta d'un complex cultural de la Diputació de Guipúscoa. Els bascos han seguit, d'alguna manera, l'experiència dels tallers artístics fets al Círculo de Bellas Artes de Madrid, on jo he treballat molt de temps com a directiu. És una bona experiència per als artistes postgraduats. Una bona ocasió perquè els artistes joves dialoguen.

—¿Podrien organitzar-se uns tallers artístics a València?

—Això ho he comentat en un recent programa de televisió. De la mateixa manera que en 1983 li vaig dir a Ciprià Císcar que València necessitava un museu d'art contemporani —i Císcar va fer possible l'IVAM, uns anys després— ara he de dir que València necessita un espai on instal·lar uns tallers d'art contemporani per als joves.

—¿Ha pensat vostè en algun espai concret a València?

—L'espai idoni es sens dubte l'antic Convent del Carme, al costat de la meravellosa sala d'exposicions de l'Institut Valencià d'Art Modern i del bell claustre i l'annex, que està en ruïnes pràcticament, haurien d'instal·lar-se aquests

tallers. Això li donaria vida a l'IVAM del Carme i al mateix Barri del Carme.

—¿Per què creu que això és útil per als artistes joves?

—Els artistes joves quan acaben a la facultat de belles arts els seus estudis es queden molt sols. La soledat de l'artista jove és dramàtica. Els joves estan en edat de fer intercanvis. En *Arteleku*, per exemple, arriben artistes joves anglesos, francesos i inclús llatinoamericans. Al Círculo de Bellas Artes de Madrid arriben artistes de tot el món. És una llàstima que aquests esforços no arriben, després, a València. La imatge de l'artista jove, reclus i tot sol, al seu estudi, no respon al món dels nostres dies. Això és nefast. Cal veure més art.

—Possiblement els artistes joves estan més preocupats per l'èxit fàcil que per l'art mateix.

—El més fotut ara és que un artista jove, després de pintar quinze quadres vol l'èxit, eixir en les cobertes de les revistes, tenir fama. Volen ser com els cantants de *rock and roll*. I jo pense que això de l'art és una altra història. El discurs artístic necessita temps. I molt de treball.

—Parlem d'un altre tema, ara, d'actualitat. Vostè va ser molt amic de Josep Renau ¿Què pensa de la seva recuperació?

—Josep Renau ha estat un dels homes contemporanis més grans. Un dels artistes més grans del segle vint. La meua admiració per ell no té límits. La veritat és que no li han fet cas ni a València, ni a Espanya. Almenys tot el que

ell es mereixia. Vertaderament tenia una gran personalitat.

—¿Quan el va veure per última vegada?

—Va ser en ocasió de la recuperació del *Guernica* de Picasso a Madrid. Tusell el va invitar. El posaren, tot sol, en un hotel. Em va cridar un dia dient-me: "Joan, sóc a Madrid, en un hotel, tot sol i una mica fotut". Se'n va venir de seguida a ma casa. S'hi quedà un mes. Jo vaig deixar inclús de treballar. Llàstima no haver enregistrat les converses. Ell parlava del passat. Jo del futur. Era un pou de saviesa.

—¿Què sap del llegat artístic de Renau?

—Sé que ha estat guardat en condicions penoses. Ara que sé que està a l'IVAM, em quede més tranquil. Aquí no li han fet ni cas. I jo sé, perquè ho he vist, que a Berlín tenia un arxiu, una hemeroteca i una biblioteca excel·lents. Caldria fer més esforços entorn de la difusió, estudi i valoració de la seva obra. Jo estic disposat a col·laborar en el que siga a favor de Renau. No es mereix l'oblit en què el mantenen.

—Parlem del pròxim projecte seu a l'IVAM

—Portem, la comissària de l'exposició i jo, més d'un any treballant en el tema. Per a la tardor del 1992 es farà una mostra retrospectiva de la meua obra en l'Institut Valencià d'Art Modern. Alguns centenars d'obres. Sobretot hi haurà pintura. Vindrà de tot arreu del món. Això ens ha donat molt de treball. Seleccionar el millor i convèn-

cer els col·leccionistes perquè deixen els quadres. Afortunadament compta amb la col·laboració d'una comissaria d'exposicions, amb molta experiència a l'antic Museu d'Art Contemporani de Madrid, que m'ajuda molt. El projecte m'ha servit, d'una altra banda, per a ordenar la meua obra, des del principi, fins ara. Hi haurà sobretot pintura. M'estic pensant què fer amb els dibuixos i amb els gravats. També inclouré pintura recent.

—*Com la que mostra a hores d'ara la Galeria Punto de València.*

—L'obra pictòrica i aiguades que mostre en aquests moments a la Galeria Punto de València és l'últim que he fet. Es tracta d'una sèrie pintada sobre blanc. És una síntesi de molts anys de treball. Un poc informalista, com vostè apunta. És una obra, al meu parer, molt familiar. Jo tinc molta il·lusió que es quede tota a València. I si no la compren, jo mateix la conservaré.

—*¿Vostè continua vinculat a la Marlborough Gallery de Nova York?*

—Sí, l'any vinent farà 25 anys de la meua primera exposició a la Marlborough a Londres. Forme part, ara, d'un equip d'artistes espanyols, entre els quals hi ha Antonio López García, Jorge Castillo, Manuel Valdés, Luis Gordillo, Lucio Muñoz i des de fa poc el jove escultor gal·lec Francisco Leiro.

—*¿És cert que la Marlborough Gallery obrirà una nova galeria a Madrid?*

—Això sembla. Han aconseguit un espai molt bo i molt cèntric a Madrid. Crec que per a la primavera o abans de 1992 la Marlborough tindrà una seu pròpia a la capital espanyola. Estan intentant obrir abans de la pròxima edició d'Arco, però no sé si arribaran a temps.

Manuel García